

KIỆN TOÀN HỆ THỐNG PHÁP Y NGÀNH Y TẾ VIỆT NAM

TS. Vũ Dương,
Viện trưởng Viện Pháp y Quốc gia

1

I. THỰC TRẠNG HỆ THỐNG PHÁP Y NGÀNH Y TẾ HIỆN NAY

1. Thực trạng về cơ cấu tổ chức, cơ sở vật chất, TTB

1.1 Ở trung ương:

1.1.1. Về cơ cấu tổ chức:

- Viện Pháp y Quốc gia được thành lập theo Quyết định số 451/QĐ-TTg ngày 23/3/2006 của Thủ tướng Chính phủ trên cơ sở Viện Y học tư pháp trung ương gồm 6 phòng chức năng và 6 khoa chuyên môn. Nhân lực tại Viện hiện có 59 cán bộ, viên chức, người lao động.
- Phân Viện Pháp y Quốc gia được thành lập theo Quyết định số 1184/QĐ-BYT ngày 21/4/2011 của Bộ Trưởng Bộ Y tế. Nhân lực: Hiện có 19 người.
- Tổng số giám định viên chuyên trách của Viện có 22 người, còn thiếu nhiều giám định viên và đội ngũ cán bộ mới đáp ứng được nhiệm vụ được giao.

2

1.1.2. Cơ sở vật chất, trang thiết bị

- Viện Pháp y Quốc gia: trụ sở tại số 41 phố Nguyễn Đình Chiểu Hà Nội, với diện tích là 264 m², diện tích sử dụng khoảng 1.200m².

3

- Viện Pháp y có dự án xây dựng trụ sở Viện mới tại quận Hoàng Mai, Hà Nội.
- Do khó khăn về vốn đầu tư nên từ năm 2009 đến nay Bộ chưa phân bổ kế hoạch vốn cho dự án, nên chưa thực hiện được.

4

- Hiện tại Khoa Hóa pháp phải đặt nhờ tại Viện Kiểm nghiệm thuốc TW nên gặp nhiều khó khăn trong hoạt động chuyên môn và quản lý.

5

- Phân Viện Pháp y Quốc gia đặt nhờ trụ sở tại Viện Vệ sinh y tế công cộng, số 159 Hưng Phú- Q 8- TP. HCM.

6

- Khoa Hóa pháp - Phân viện đặt nhờ tại Viện Kiểm nghiệm thuốc TP. Hồ Chí Minh, số 200 Cô Bắc- Quận I – TP. Hồ Chí Minh.

7

Trang thiết bị XN ADN

8

Trang thiết bị XN ADN

Khoa Hóa pháp

10

1.2. Tại địa phương

1.2.1. Về cơ cấu tổ chức

- Tính đến tháng 10 năm 2013, cả nước đã thành lập được 46 Trung tâm Pháp y, 14 Phòng pháp y, còn lại 3 đơn vị vẫn là Tổ chức giám định pháp y.
- Các Trung tâm Pháp y được thành lập chiếm 4/5 tổng số các tỉnh, thành trong cả nước nhưng mô hình tổ chức chưa thống nhất.
- Hiện tại theo báo cáo của 53/63 tổ chức pháp y cấp tỉnh, tổng số biên chế là: 653 viên chức, 31 hợp đồng lao động. Số lượng giám định viên pháp y: 912. Giám định viên chuyên trách: 100. Giám định viên kiêm nhiệm: 812. Trong đó, giám định viên công tác ở cấp huyện có: 371

11

- Bác sỹ pháp y kiêm nhiệm, thực tế đều do bất buộc, vì thế họ thực sự không có tâm huyết nghề nghiệp và không quan tâm đến sự phát triển của chuyên ngành Pháp y.
- Đội ngũ này không được đào tạo hoặc có đào tạo đa số là thời gian rất ngắn.
- Các bác sỹ chuyên trách pháp y có tinh thần trách nhiệm cao, tâm huyết với nghề nghiệp, hầu hết đã được đào tạo cơ bản qua một khóa học chính quy về chuyên ngành, họ cũng được tập huấn về kiến thức pháp luật. Đây là đội ngũ khung của hệ thống pháp y hiện nay.

12

- Hàng năm pháp y địa phương trong cả nước giám định trung bình trên 60.000 trường hợp giám định các loại.
- Thực tế chỉ có khoảng 1/6 số giám định viên được bổ nhiệm, tham gia trực tiếp vào công tác chuyên môn, số còn lại là giám định viên kiêm nhiệm.
- Mặt khác số giám định viên kiêm nhiệm đảm nhận một số vị trí chủ chốt, trong các khoa lâm sàng hoặc tham gia công tác quản lý ở bệnh viện nên rất ít tham gia giám định.

13

1.2.2. Cơ sở vật chất, trang thiết bị:

- Trung tâm Pháp y cấp tỉnh hiện có 22 đơn vị có trụ sở riêng, đa phần là cơ sở của cơ quan khác để lại trong tình trạng xuống cấp, chật hẹp, các đơn vị còn lại phải đi mượn hoặc ở nhờ các cơ quan y tế khác hoặc nằm chung với Khoa Giải phẫu bệnh trong bệnh viện tỉnh.
- Về diện tích mặt bằng được cấp nhiều nhất là TTPY Vĩnh Phúc với 3.200m², nhiều trung tâm có diện tích dưới 100m², nhỏ nhất là Phòng GĐPY Hưng Yên 18m², TCG ĐPY Hà Giang chỉ có 16m².
- Hầu hết các TTPY chưa được đầu tư trang thiết bị
- Các thiết bị xét nghiệm cận lâm sàng cũng ít tình được đầu tư.

14

Trung tâm Pháp y tỉnh Kiên Giang

15

Trung tâm Pháp y Đà Nẵng

16

Trung tâm Pháp y Vĩnh Phúc

17

Trang thiết bị ở pháp y địa phương

18

2. Thực trạng về công tác đào tạo, tuyển dụng

2.1. Công tác đào tạo:

- Hầu như không có sinh viên vào học chuyên ngành pháp y, ví: tâm lý, thu nhập, áp lực về trách nhiệm pháp lý, đòi hỏi trình độ về chuyên môn, trang thiết bị, môi trường làm việc và cuối cùng phải nói đến yếu tố xã hội chưa coi trọng, đánh giá đúng về vị trí xã hội của chuyên ngành pháp y.
- Trong nhiều cơ sở đào tạo Y trong cả nước, hiện mới chỉ có Trường Đại học Y Hà Nội có Bộ môn Y pháp và hiện tại, các đối tượng theo học rất hiếm.
- Các trường đào tạo y khác chỉ giảng dạy môn Pháp y cho đối tượng bác sỹ đa khoa, với thời lượng 1 đến 2 tuần, do những cán bộ không phải chuyên khoa pháp y giảng kiêm nhiệm, nên không thể đáp ứng được yêu cầu về trình độ chuyên môn cho chuyên ngành.

20

Hình ảnh về đào tạo Viện PYQG

- Tài liệu đào tạo, hiện nay mới chỉ có ít đầu sách chuyên sâu về Pháp y, sách dịch chuyên ngành và tài liệu tham khảo.
- Ngày 07/02/2013 Thủ tướng Chính phủ có Quyết định số 319/QĐ-TTG về khuyến khích và phát triển nhân lực y tế các chuyên ngành lao, phong, tâm thần, pháp y và giải phẫu bệnh giai đoạn 2013 – 2020.
- Tuy nhiên, hiện chưa có các văn bản hướng dẫn và biện pháp chỉ đạo của các cơ quan chức năng.

22

2.2. Công tác tuyển dụng

- Tất cả các đơn vị Pháp y trên toàn quốc mỗi năm tuyển dụng không quá 05 bác sỹ. Nhưng số bác sỹ được tuyển dụng cũng không an tâm làm việc, một số sau khi có biên chế chuyển sang làm công tác khác, hoặc qua một quá trình công tác thấy môi trường làm việc bị sức ép nặng nề và quá độc hại đã bỏ nghề.
- Qua khảo sát gia đình của các giám định viên có 71,3% không đồng ý cho làm pháp y, bạn bè của các giám định viên có 69% khuyến nghị.

23

3. Thực trạng về chế độ chính sách

- Chế độ chính sách pháp y hiện tại như: Phụ cấp ưu đãi nghề; phụ cấp trách nhiệm cho giám định viên; phụ cấp độc hại; phụ cấp độc hại tại chỗ bằng hiện vật; bồi dưỡng giám định tư pháp.
- Tuy nhiên, qua thực tế kiểm tra và báo cáo năm 2012 thấy đa số chế độ của giám định viên, người làm công tác pháp y được quan tâm, giải quyết nhưng cũng còn nhiều tình, thành phố chưa giải quyết thỏa đáng và đúng chế độ.

24

II. ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP KIẾN TOÀN HỆ THỐNG PHÁP Y NGÀNH Y TẾ

1. Kiến toàn cơ cấu tổ chức, cán bộ pháp y ngành y tế

■ Viện Pháp y Quốc gia

- Xây dựng Viện PYQG là đơn vị giám định cao nhất có hệ thống trang thiết bị hiện đại, nghiên cứu, ứng dụng khoa học pháp y, cơ sở bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ pháp y cho cả nước.
- Để đáp ứng yêu cầu chức năng, nhiệm vụ của Viện đến năm 2015 và tầm nhìn đến năm 2020 thì Viện có tổ chức bộ máy và đội ngũ cán bộ nhân viên theo qui định của Bộ Y tế. Tổng số: 220 cán bộ viện chức và khoảng 150 lao động. Cơ cấu tổ chức gồm: Viện trưởng và các Phó Viện trưởng, các khoa, phòng chuyên môn và các bộ phận chức năng được thành lập đầy đủ theo qui định.

25

Phân viện Pháp y tại Thành phố Hồ Chí Minh

- Xây dựng và phát triển Phân Viện Pháp y tại thành phố Hồ Chí Minh đáp ứng được chức năng nhiệm vụ.
- Tổng số: 70 biên chế: Phân Viện trưởng, Phó Phân Viện trưởng, các khoa, phòng chuyên môn và các bộ phận chức năng theo qui định.

26

1. 3. Pháp y ở tuyến địa phương

Tất cả các tỉnh thành phố phải thành lập được Trung tâm Pháp y.

- Giám đốc và Phó giám đốc Trung tâm là giám định viên chuyên trách. Trung tâm có ít nhất 03 giám định viên pháp y chuyên trách.
- Tùy thuộc vào số dân của tỉnh, Trung tâm ít nhất có 12 biên chế, nhiều nhất như các thành phố lớn, tỉnh đông dân và địa bàn phức tạp thì số biên chế có thể lên tới 25 người.

27

2. Tăng cường cơ sở vật chất trang thiết bị

2.1. Viện Pháp y Quốc gia

2.1.1. Đầu tư xây dựng cơ sở mới

- Thực hiện đầu tư, xây dựng và đưa vào sử dụng cơ sở mới của Viện.

2.1.2. Các Phòng chức năng gồm có 8 phòng

2.1.3. Các Khoa chuyên môn, gồm có 9 khoa và bộ phận

2.1.4. Các bộ phận nghiên cứu và đào tạo: Trung tâm đào tạo; Trung tâm lưu trữ hồ sơ, tang vật và hiện vật; khu đại thể,...

2.1.5. Các trang thiết bị đủ, hiện đại

28

2. 2. Phân viện Pháp y Quốc gia tại Tp. HCM

2.2.1. Đầu tư xây dựng cơ sở mới:

- Xây dựng Phân viện tại Thành phố Hồ Chí Minh

2.2.2. Các phòng chức năng (2):

- Phòng Tổ chức - Hành chính tổng hợp;
- Phòng Kế hoạch - Tài chính.

2.2.3. Các khoa chuyên môn (5): Khoa Giám định; Khoa Khám nghiệm; Khoa Hóa pháp; Khoa Y - Sinh học; Khoa Xét nghiệm - Chẩn đoán hình ảnh.

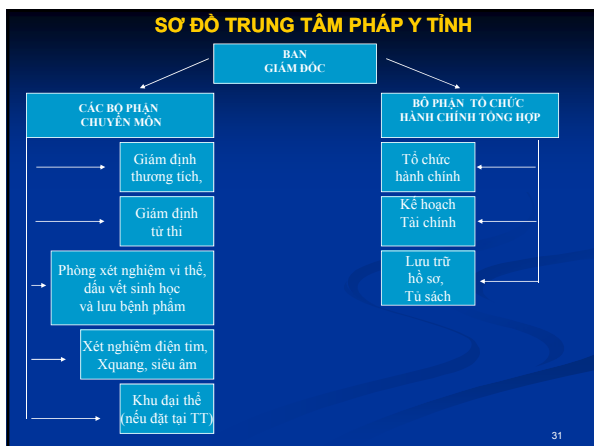
2.2.4. Các trang thiết bị đủ, hiện đại

29

2.3. Trung tâm Pháp y cấp tỉnh

- Các Trung tâm pháp y cấp tỉnh phải có trụ sở riêng để hoạt động.
- Đơn vị khoa, phòng gồm:
 - Phòng Tổ chức - Hành chính tổng hợp;
 - Khoa Giám định tổng hợp;
 - Khoa Xét nghiệm cận lâm sàng.
- Các trang thiết bị đủ, hiện đại đáp ứng được nhiệm vụ tại địa phương.

30

31

3. Tăng cường công tác đào tạo nguồn nhân lực chuyên ngành pháp y

- Triển khai thực hiện theo Quyết định số 319/QĐ-TTG ngày 07/02/2013 của Thủ tướng Chính phủ về khuyến khích và phát triển nhân lực y tế các chuyên ngành lao, phong, tâm thần, pháp y và giải phẫu bệnh giai đoạn 2013 - 2020.
- Các hình thức đào tạo:
 - Đào tạo dài hạn hệ chính quy;
 - Hệ liên thông;
 - Đào tạo sau đại học: thạc sỹ, tiến sỹ, chuyên khoa cấp I, chuyên khoa cấp II.

32

4. Tăng cường chế độ cho chuyên ngành pháp y

- Đề nghị Bộ Tài chính, Bộ Tư pháp, Bộ Y tế xây dựng và áp dụng chế độ bồi dưỡng thu hút ngành nghề cho cán bộ chuyên ngành pháp y.
- Đề nghị Bộ Giáo dục - Đào tạo, Bộ Y tế, Bộ Nội vụ, Bộ Tài chính xây dựng chế độ ưu tiên, đãi ngộ về đào tạo đại học và sau đại học cho chuyên ngành pháp y.
- Đề nghị Bộ Nội vụ, Bộ Y tế, Bộ Tư pháp xây dựng chế độ thâm niên, chế độ ngạch bậc riêng cho chuyên ngành pháp y.

33

5. Đẩy mạnh hợp tác quốc tế:

- Mở rộng quan hệ hợp tác QT
- Tranh thủ sự giúp đỡ, tài trợ của các nước, tổ chức QT về đào tạo, học tập và chia sẻ kinh nghiệm

34

36

III. KIẾN NGHỊ (1)

- Bộ Y tế chủ trì phối hợp Bộ Tài chính, Bộ Kế hoạch đầu tư, UB ND TP Hà Nội sớm hoàn thiện các thủ tục, bảo đảm kinh phí triển khai dự án, xây dựng cơ sở mới Viện Pháp y Quốc gia trước năm 2015. Thực hiện theo Thông báo số 351/TB-VPCP ngày 12/10/2012 Kết luận của Phó Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc tại cuộc họp của Ban chỉ đạo Đề án “Đổi mới và nâng cao hiệu quả hoạt động GDTP” ở cấp trung ương.

37

III. KIẾN NGHỊ (2)

- Bộ Y tế sớm ban hành Thông tư Quy định về quy trình giám định pháp y, số người tham gia giám định pháp y.
- Bộ Y tế sớm triển khai chủ trì, phối hợp với Bộ Công an, Bộ Tư pháp ban hành Quy chế phối hợp giữa pháp y Công an và Pháp y y tế theo yêu cầu tại Khoản a, Điểm 1, Điều 27, Nghị định 85.

38

III. KIẾN NGHỊ (3)

- Bộ y tế sớm ban hành Thông tư Hướng dẫn chi tiết về tiêu chuẩn, hồ sơ, thẩm quyền, trình tự, thủ tục bổ nhiệm, miễn nhiệm giám định viên pháp y và giám định viên pháp y tâm thần, thay thế thông tư 04/2007/TT-BYT ngày 12/02/2007.
- Bộ Y tế sớm hoàn thiện Đề án kiện toàn, củng cố hệ thống pháp y y tế trình Chính phủ phê duyệt.

39

III. KIẾN NGHỊ (4)

- Đề nghị Chính phủ sớm Ban hành Quyết định thay thế Quyết định 74/2009/QĐ-TTg ngày 07/5/2009 của Thủ tướng CP về chế độ bồi dưỡng giám định tư pháp.
- Đề nghị các Bộ, ngành tăng cường kiểm tra việc thực hiện triển khai Luật Giám định tư pháp tại các địa phương.

40

III. KIẾN NGHỊ (5)

- Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố quyết định thành lập các Trung tâm Pháp y cấp tỉnh ở địa phương chưa thành lập theo quy định của Luật Giám định tư pháp.
- Các Bộ, ngành liên quan sớm triển khai thực hiện Quyết định số 319/QĐ-TTG ngày 07/02/2013 của Thủ tướng Chính phủ về khuyến khích và phát triển nhân lực y tế các chuyên ngành lao, phong, tâm thần, pháp y và giải phẫu bệnh giai đoạn 2013 – 2020.

41

XIN TRÂN TRỌNG CẢM ƠN!

42